

Издаје суботом.

Цијена:

За ЦРНУ ГОРУ на годину 4 ф.,
на по године 2 ф., на четврт
године 1 ф.За АУСТРО-УГАРСКУ, БОСНУ
и ХЕРЦЕГОВИНУ на годину 6
ф., на по године 3 ф., на четврт
године 1 ф. 50 новч.За све остале земље годишње
2) фран. у злату, на по године
1) фран., на четврт год. 5 фран.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Претплата шаље се поштомском
универзитетском непосредно админис-
трацији „Гл. Црног.“ на Цетиње,
или отправницима новина на
коју дати пошту; а коме је на-
ручије може се претплатити
код г. *Нера Раданковића*, књаж.
црн. агента у Котор а Дони се
пошту уредницима. Рукописи се
не враћају.

За огласе плаћа се: за
сваку рјеч или за број од пет
цифара по 3 новчића за први
пут, а за сваки даљи пут по 2
новчића.

† ФИЛИП ПЕТРОВИЋ-ЊЕГОШ

Г. Филип преминуо је на Цетињу у суботу 9-ог тек. мјес. испред подна. Покојник је од неколико година побољшавао, и одио је преко границе да тражи лијека, али би се опет опорављао. Тако је и на Преображење добро био, а у суботу у јутро свакога је у вароши изненадио глас, да је госп. Филип на смрти. Он је то сам први предвидио и тражио духовника, да га среди. Његово Височанство Господар још га је у вечер походио и у јутро био уз његову постељу, храбрећи га и пружајући му последњу највјешкију утјеху, док му је на руци лако душу испустио, снабђен св. тајнама. До последњег часа био је при пуној свијести, и смрти гледао у очи стојичком одважношћу. Присутни нијесу видјели лакше и лакше смрти.

Његово Височанство Господар тјешно је сродничкијем саучешћем госпођу Горду и госпођу Анђу, своју тужну сестру и сваку, и одма је позвао на Цетиње г. војводу Шака, брата покојникова, и г. војводу Божа, који су се наодили с фамилијама на летникову у Никшићу.

На уру послје подна велико звоно са манастирске табле огласило је смрт покојникова, и у знак жалости сви су се дућани у вароши затворили, и Цетиње је одма други облик добило. Цијело послје подна грађанство је одило да целива последњи пут покојника, који је уживао опћу љубав и поштовање, а пред вечер су стигли већ и Његуши у великом броју.

У 5 сати Н. В. Господар примио је дипломатско тијело, које је изра-
вило Његовом Височанству своје саучешће у његовој фамилијарној жалости;
а присутни на Цетињу државни великодостојници били су до касно у
ноћи у Двору, па је с њима Његово Височанство одило у стан покојникова,
над којим су свештеници на измјену читали Јеванђеља цијелу ноћ.

У 5 сати у јутро стигли су из Никшића г. војвода Шако, г. војвода
Божа и г. војвода Буро Петровићи са својима фамилијама, и код покој-
ника нађоше Н. В. Господара. Тај час је био најдирљивији.

За тијем су приспијевали у великом броју Добрљани, Ђуботињани и
Цеклињани, са главарима, и народ из околних села.

По распореду изданом одма послје смрти покојникова, спровод је
имао кренути у 9 сати са Цетиња пут Његуша, гдје се покојник имао
сахранити у породично гробље.

Његово Височанство Господар дошао је у стан покојникова са Петро-
вићима и својима великодостојницима, и спровод се кренуо овим редом:

Најприје су ишле три чете војничке, цетињска, доњокрајска и бајичка, са
војеном музиком; па крет с ђацима и са свештенством; уз двопржевна мртвачка
кола, окићена вијенима, одила је чета перјаника; за колима одио је црешке
Његово Височанство Господар са својом покојниковом; па дипломатско
тијело са вашијем министрима; госпође великодостојника; великодостојници,
више чиновништво, и остали народ.

На Двору је била истакнута застава на цо копча; сва су звона са
цетињских цркава звонила; грували су мртвачки метци из топова; а свеш-
тенство са ђацима појало је „Свјати Боже“ на измјену са војеном музиком,
која је свирала тужни марш. Спровод је био величанствен и у најљепшем
реду ступао је свечано до изван вароши. Ту је свештенство отслужило
мали помен, па се је Његово Височанство са дипломатскијем тијелом
повратило у свој Двор; а спровод се наставио пут Његуша овим редом:

Најприје бајичка чета, па један дио свештенства у колима; за мртвачки-
јем колима слиједили су у колима најприје гђа Горде и гђа Анђе, тужна
мајка и супруга покојникова, па остали Петровићи са госпођама и остата
својта. Г. Марко Петровић, управитељ приморске вахије, стигао је из
Оциња на спровод, пошто је спровод био кренуо. За њима су слиједили у
колима великодостојници, више чиновника и преставника грађанства.

На Бајицама са цркве су звона звонила и много народа придружило
се спроводу, и пратило до изнад Бајица.

На Чекању дочекала је спровод његушка чета, која је измијенила
бајичку и велики број Његуша људи и жена, а такођер и Цеклића. Са
Цеклићке цркве звона су звонила.

Спровод је стигао код племенске цркве св. Ђорђа на уру послје
подна, и послје опијела мртво тијело Филипа Петровића сахрањено је
пред црквом међу славнијема његовијема претцима, орошено топлијема
сродничкијем сузама.

Пред црквом се по обичају дијелило кољиво и ракија.

Г. Филип Петровић рођен је на Његушима г. 1856, а свршио је на
Цетињу основну школу и богословију. Као младић од 20 година одлико-
вао се јунашћом на Вучјем Долу, гдје је остануо рањен у обадвије ноге.
Послије је ступио у државну службу као први секретар министарства
увутрашњих послова, па као управитељ грађевина.

Бавио се љубављу отачаственом историјом и познавао ју је колико ико.
Имао је лијепу библиотеку и у опште пратио је живијем интересом српску
књижевност.

Са својом супругом пружао је диван примјер брачног живота, и водио
је кућну економију на углед свакоме, тако да је оставио лијепо имање.
С тога га је Његово Височанство Господар особито љубио. Његово госто-
примство и љубавност, којијема је свакога у своју кућу примао, за дуго
ће се спомињати.

Пошто је оболио, оставио је државну службу, и понајвише живио на
Даниловом-граду, гдје је лијепи посјед имао. Живио је као прани пласте-
лин, али ваља као народни човјек, и зато је био љубљен и поштован
од свакога.

Слава и вјечни покој Филипу Петровићу!

Фамилија покојникова добила је мноштво телеграма саучешћа у жало-
сти из све државе. А покајнице долазе на гроб покојникова из свијех
племена. На Његушима је остао г. војвода Буро Петровић, који је данас
телеграфирао г. војводи Шаку: „Данас велико покајање баталона Живков-
Вуканова, и емиграната херцеговачкијех. Сјутра долази војвода Лазар.“

Међу вијенима, положенијех на мртвачкој скрињи био је један од
херцеговачкијех емиграната.

ДВОРСКЕ И ДИПЛОМАТСКЕ ВЈЕСТИ

— Његова Свјетлост Књаз Мирко
приспио је синоћ из Никшића, гдје се
бавио од прошле недеље.

ПОЛИТИЧКИ ПРЕГЛЕД

ЦЕТИЊЕ 14 августа

У очи расправљања, тумачења и
нагађања, што ће у политичком сви-
јету изазвати посјета Председника
Француске Републике у Русији, биће
умјесно, да се осврнемо на утисак,
што је за собом оставила скорашња
посјета њемачког Цара Вилхелма рус-
коме двору.

Обје ове посјете посе па себе
карактер етикете, јер одговарају по-
сјетама, што је млади руски Цар
учинио у Њемачкој и у Француској;
али посјета њемачког Цара прешла
је у значајну свјетску етикету, и постала
је политичкијем догађајем првога реда
у данашњој замућеној политичкој јер-
опској ситуацији. Нарезки „Норд“,
који се сматра органом руске дипло-
мације, пише: „Послије здравца из-
мијењенијех између руског и њемач-
ког Цара, ова посјета Вилхелма II
добија неоспорну политичку важност
и може најповољније утицати на раз-
вој међународнијех догађаја, који још
чекају на хитно извршење. Руски
Цар, дочекујући свога госта, са сви-
јем је природно напоменуо сродничке
везе — јер тако треба разумјети цар-
ев израз о традиционим везама —
које постоје између оба двора. II у
потврду тога руски је Цар непосред-
но за тијем говорио о несумњивој
поправци у односима између обје
царевине. Цар Вилхелм је нарочито
с великом топлијом истицао ову другу
тачку. С овим одушевљењем, које
је битна прта у његовом карак-
теру, Цар је Њемачки најприје кон-
статовао срећне успјехе руске поли-
тике, па се за тијем топло зарекао, да
ће без икакве оградe подупирати Ру-
сију у њеном раду за мир и за пре-
порођај истока — за „цивилизацију“
рече он у здравци — чему руска
влада увијек тежи с толиком издр-
љивошћу. Ако Цар Вилхелм, кад се
врати у Берлин, буде називао на строго
вршење свога свечаног зарикања, онда
се у скоро имамо надати великијем
догађајима, расправљању великијех за-
датака, који су до сада стално одга-
ђани, и све то без поремећаја јевроп-
ског мира. ... Његове мушке и одсушне
ријечи извјесно ће жалосно одјекнути

у Бечу, у Паризу и у Лондону, гдје
се под образном љубави према пре-
творном миру, непрестано потхрањују
анексонијистичке паде и спрема зе-
мљинте за њихово остварење. У такви-
јем приликама није никакво чудо што
ни Инглези ни Аустријанци нијесу ни
мало очарани посљедњом посјетом ње-
мачког Цара у Русији. Лондонске
новине одма су сајетовале руску владу,
да одбије све њемачке понуде. С друге
страни, прва тумачења у „Н. Времени“
о посјети њемачког Цара, која су
одштампана с великијем задовољством
у њемачкијем листовима, изазвала су
прану узбуњу у мађарскијем пошвама,
које су као што је познато, најупор-
нији подстрекачи и браниоци политике
грабежи на балканском полуострву.
„Пестер Лојд“, који најпознатије
преставља ту политику и чије су везе
с угарском владом и сувише познате,
сав се зајанурно одијела на саму
пописо да Њемачка може искрено
потпомагати руску политику, и изјав-
љује да је то пошјење за Цара Вил-
хелма и недостојно владара једне велике
силе. Сипајући тако свој ијед нештан-
ске новине, још нијесу ни знале за
здравицу Цара Вилхелма, која оправ-
дава све њихове зебње. Сада по себи
падају сви њихови разлози, које су
истакли против могућности, да Њемачка
потпомаже одсудно руско-француску
политику.“

Зато Биоградски министријални
„Одјек“ пита: „Гдје је тројни савез?“
и одговара потпунијем разлогом; „У
Петерхофу га је званично нестало!“
Па наставља: „У Петерхову не би о
њему ни ријечи. То је веома значај-
но. Говор је био о миру, а тај савез
је склопљен у цијели, да олува, то-
корее, мир. II опет га се не сјети
њемачки Цар. Он га је демостративно
прећутао. Па не само то. Он је иста-
као, да гледа у Русији главног пре-
ставника мира, и положио је завјет
у руке руског Цара, да ће га у том
помагати својом силом. Цар са савезни-
цима својима? Не! Он је говорио о
народу својом, о коме рече како је
увјерен, да је сав народ за њим. А
савезници су први пут званично не-
стали.“ Биоградски лист излаже суд-
бину тројнога савеза, па наставља:
„Ну Бисмарк је још једном казао
Јевропш што може. Омражен на двору,
без силе и моћи, устаде он да гурне
спољну политику Њемачке у онај ко-
лосјек, кој му је годио. ... II написа
чланак у „Хамбургер Нахрихтен“, који
је за 24 сат узбунио народе и дво-
рове већма, по какви изненадна обја-
ва рата. Бисмарк је у том чланку

објелодано истину; изнио је на види, да је Њемачка имала засебан тајни уговор с Русијом иза леђа својих савезника. Бисмарк је тај члавак написао својим силнијем незграпнијем јединственијем стилем. У томе члаву бјеше и једна неистина. Бисмарк је у том члаву користио своје наследнике канцеларе, што они, бајаги, нијесу обновили тајни савез са Русијом. То бјеше не истина. Али је то учињено, по свој прилици, из два разлога: прво, да има згодну фирму под којом ће објелоданити ствар. Друго, да му се не пребаци, да издаје државне тајне. За то бајаги износи само вешто, што је застарјело, те иде већ у историју. Бисмарк је постигао своју циљ. Од онога часа бјеше већ скоро смијешно и говорити о тројном савезу.“

Тако се може схватити она мирноћа, којом су у Паризу саслушали оне знамените царске здравице. И по сјета предсједника Фора, послје прошлогодишњих царскијех дана у Паризу, који су најсвечаније санкционисали руско-француски савез, само би још могла имати тај политички значај, да Француска нема ништа противу пристајања Њемачке уз њену савезницу, Русију, а да ова уз сву помоћ Њемачке, коју је цар Вилхелм ставио на расположење руском Цару, остаје чврсто уз Француску.

Та физиономија новог положаја као да се одавала у Цариграду при преговорима о грчко-турском миру. До сада је била Њемачка, која је задржавала те преговоре, а сада је ту улогу узела Инглеска. Тиче се плана, који је Њемачка предложила, како да турска војска остави Тесалију. Инглеска, која је била на први мах пристала на тај ъемачки предлог, сада одриче своје пристајање. То неочекивано узимање натраг свога пристајања тумачи се и држањем Афганистана према Инглеској, која ту надзира прете Русије и Турске. Афганистан, наиме, који је до сада био одан Инглеској, сада јој даје повода, да подигне војску на граници индо-афганску, гдје је већ било крвавог сукоба.

Еле мјесто да се ведри на истоку, као да се све више облачи.

ДВОБОЈ ИЗМЕЂУ ДВА ПРИНЦА.

Принц Енрих Орлеански путовао је по Абисинији, одакле је шиљао дописе париском листу „Фигаро“, у којима је неповољно писао о понашању италијанскијех заробљеника у Абисинији. Увријеђени италијански официри вадиле су на срећу коцке, који ће позвати на двобој Принца

дописника, и коцка је пала на пуковника Пина, који га је позвао на двобој, тек се Принц из Абисиније повратио. То исто је учињао лично увријеђени генерал Албертоне. Принц је гордо одговорио генералу, да је чуо, да у војци италијанској има и који Принц Савојски, који би му могао на меџдан изаћи. Конте од Торина, други син Принца Амедеса, синовац Краља Умберта, најмлађи међу вишијема официрима, одма се одазвао Принцу Орлеанском, управивши му писмо, тражећи од њега задовољштину. Принц Орлеански одговорио му је, позивајући се на своја права као путописаца. Италијански Принц одма му је јавио, да му шиље своје ђеве, које је Принц Орлеански опет упутио на своје ђеве. Одма на првом састанку ђевера видјело се, да се двобој не може избјећи, и били су утврђени сљедећи услови:

Оружје да буду сабље исте дужине; послје сваког напада, који ће трајати четири минута, двобој ће се наставити; сваком меџданији остављено је 15 метара да се повлачи; мјеста ће се на срећу извући; двобој ће се прекинути, када четири ђевера и љекари нађу, да је један од противника очевидно подлегао; двобојем ће управљати на измјену двоје странке, а на срећу ће се извући, која ће странка првијем нападема управљати; мјесто је избрано у једној шуми близу Париза, а доба у 5 сати у јутро 15 августа. Овај записник је потписан 14 августа, а одговор Принца Орлеанског био је од 11 августа. По томе се види, којом се брзином дошло до двобоја.

По овим утврђенијем условима двобој је извршен био. Трајао је 26 минута у пет напада под управом графа Леонтијева и пуковника Авогадра ди Квинто. У првом сукобу Принц Орлеански био је рањен на десној страни груди, али су љекари нађли да је тек кожа била посијећена, и двобој се наставио. Други сукоб био је прекинут, јер су се меџданије били примакли прса и прса. У трећем сукобу италијански Принц био је рањен у десној руци, али је рана била лака. У четвртном се сукобу сабља Принцу Орлеанском искривила и била је другом замијењена. У петом сукобу, пошто су се меџданије опет били приближили прса и прса, били су растављени, на Принц Орлеански доби рану у доњем дијелу трбуха на десној страни, и двобој је био заустављен. Пошто су љекари с обје стране прегледали рану, изrekli су, да је Принц Орлеански побјеђен, и управитељи двобоја сагласно одлучише, да се двобој обустави. Послје двобоја, док се му рану повијали, Принц Орлеански пружи руку Конте од Торина с овим ријечима: „Допустите ми, господине, да ви стиснем руку.“ И Конте од Торина стисну му је. Овај је записник био састављен и потписан на лицу мјеста. Париски „Матен“ вели, да је пободитељ рекао, кад се приближио побјеђеноме: „Надам се, да рана није тешка.“ Принц Орлеански пошао је сам до кола, али је одио погурен и мучом. У 8 сати стигао је у свој двор, гдје га је отац дочекао и пољубио, на је одма у постољу легао. Ђекари нијесу знали одма последице ране, али се касње видјело да није опасна.

Конте од Торина оставио је Париз иети дан послје подна, и дочекао је у Италији с великијем одушевљењем. Краљ Умберто му је телеграфирао: „Хтио бих те ја први поздравити добродошлицом.“

Једном приликом поведоше разговор и о напретку свога матерњег језика у Далмацији.

— Помисли само, — развеза Стипе — колико нас је запало муке и труда докле смо извојевали нашем језику оно поштовање, које му с пуним правом припада. Талијанштвина нас је већ била толико притисла, да је изгледало немoguће да ће се икада остварити оно што нам је данас свакоме свршен чин пред очима.

— Чуј брате, — одврати Јован. — До душе луд би био свако ко то не би могао да види и ко не би признао да смо нешто урадили... Али... али наш се језик прође много квари скоро по свијем државнијем уредима. Више сам пута слушао наше трговце (а ти знаш да су то људи у ошће слабо научени), који једва правилино изговарају да би и десету италијанску ријеч, гдје се туже на наш језик судбених и других уреда. Колико сам их пута чуо да круну час и уру кад се икада и потписују из употребе по уредима језик италијански, на коме су много боље разумијевали сваки уручени им спис, него ли данас кад им је матерински језик заузео ту првијенство. Да истину речем, имају и право да се туже, јер сам и сам окусио те горчине кад сам год носио адвокату какав спис свога оца да га протумачи... Ако не вје рујеш, свј ти па се и сам увјери какав је то језик.

Ту Јован извади из пинага једну судбену одлуку и пружи је Стипу. Овај је дуго прегледао; на посјетку је поврати Јовану, признајући и сам да се којешта не може разумјети и да треба збиља нагађати шта значи ова или она ријеч, правдајући судске органе тијем, што наш језик

Радујем се твојој храбрости и твојој валаности. Чекам те у Коње.“

Париска штампана скоро сва задовољна је свршетком двобоја. Монархистички лист „Глоза“ вели: „Сабље сада треба ставити у корице. Од двобоја не остаје него руковање Конта од Торина и Принца Орлеанског. Оно стискање рука треба да споји Француску са Италијом. Ако је Италија искрена, као што држимо, неће спомињати овај обдлачак, него да се сјети двају краљева, који су показали валаност, племенитост и великодушност.“

Римски министеријални лист „Опинионе“ са великијем задовољством биљежи, да је француска штампа јасно показала тежњу, да овај догађај, немилу изазван, не би никако шкодио ердацијем односима између два народа.

Сада се дознаје, да је војвода Филип Орлеански, старешина породице Орлеанске, тек се почели излазити у „Фигаро“ писма Принца Орлеанског, писао Краљу Умберту јаво жалећи неумјесност њихову.

Родича Принца Орлеанског удата је за Војводу од Аосте, старијег брата Конта од Торина.

Конте од Торина ће испунити 27 год. у новембру, а Принц Орлеански 30 год има у октобру.

Ма колико да се данас осуђује двобој, као застарјели остаток средовјечнијех предрасуда, ипак се не могу угушити симпатије према младоме италијанскоме Принцу, који витешком побудом хита мацем у руци да освети своје увријеђене другове; а Принц Орлеански, заиста, није никакву услугу учинио имену своје куће, вријеђајући заробљенике, и све да је истину писао.

ДОПИСИ

Подгорица, 3 августа 1897. — (Поријекло Дрекалово — Његов долазак у Куче — Положај и значај његов и његовијех потомака међу Кучима — Умножење и раширење Дрекаловића — Прво и садање њихово живљење).

По народном предању, које се чува међу Дрекаловићима као какав аманет, њихов пра-отац Дрекале, био је син Јована, сина Ђорђа Кастриота Скендер беге. А ето како о том то народне предање каже: Јован син Ђорђа Кастриота, био је ожењен са Маром шћером Матије Војводе из садањих Кастрата; пак кад је Јован по смрти свога оца, приморан био од Турака преселити се у Италију, с неколико онога народа, који се уз његова оца борио противу Турака, онда његова жена Мара није шћела с њим поћ у Италију, а други опет кажу да је њу Јован сам отпустио прије поласка у Италију.

По било како мучно тек она остане код свога оца у садањим Кастратама.

Још док је Мара живјела с Јованом у заједници, била је затрудења и по преласку Јованову у Италију, она у кући свога оца роди мушко дијете, ком се дало име Дрекале. Но Мара са својим синчићем није дуго стојала код свога оца, јер Турци пошто поворо себи народ који се уз Скендер-беге борио противу њих, гледали су да истреје све сваку своју Скендер-бегову, ради чега повела се била најстрожија истрага, што Војводу Матију ухвати

и пошље своју шћер са њеним синчићем у Цијевну, мјесту званом Ђриштан, међу садањим Затријебком и Вукелима, те се збјегли били још неки од присталица Скендер бегових. Али ни ту није Мара дуго остала, јер Турци улегу у траг и томе збјега; усљед чега Војвода Матија премјести њу одатле у Куче, код тадашњег кучког војводе, који се звао како једни кажу Никола, а други кажу да се звао Живоин.

Тај кучки војвода био је тада удовац и по пристајању Марину он ступи с њом у брак, и прими с истом у својој кући њеног синчића Дрекала.

По супружници нијесу имали дјеце, и оцу: на неки начин посини свог насторка Дрекала.

По смрти свога оцуха и стане кучким војводом Дрекале, који је наскоро за тијем у једноме боју с Климентима погинуо заједно са својим млађијем сином Николом, оставивши након себе старијег сина Лала, који је по очиној смрти постао кучким војводом.

И тако послје остало је кучко војводство и до данашњег дана у Дрекалово потомству, које је дало Кучима више врло вљаних војвода и других главара, као што ће то показат кучка племенска историја. Што је Дрекале постао кучким војводом саједочи му збиља то да је он био од знатне породице, јер да му није то помогло не би се он могао по свој прилици као један придоншљак доченат војводства над једним тако јаким племеном, па и ако је он био за то способан. А колико су тадашњи Кучи уважавали и цијенили Дрекала и његову кућу види се из једнога пријеве који је из тога времена остао међу Кучима и који гласи овако:

Боже мли на свему ти хвала!
Кад нам даде од Дрекала Лала,
Да ни иде по брдица хвала!

Лале имао је четири сина: Илка, Чеја, Вујона и Мија, и према томе Дрекаловићи дијеле се на четири велике гране: Иликовиће, Чејовиће, Вујошевиће и Мијовиће; а те четири гране дијеле се опет на мање браственичке разгранке. Дрекале и Лале живјели су на Косор, па су се одатле раселили по другим Кучима тек синови и унуци Лалови, и данас Дрекаловићи заузимљу сва понајбоља и понајплоднија мјеста у Куче, а тако и најбољу панину. И пошто су се Дрекаловићи умножили и раселили по даљим мјестима проз Куче, они су тврдо држали браственичку везу, ради чега се нијесу један од другог женили све до 1874 године па и ако су до тада изашли били међу собом на 13 пасова крвнота годства. И једна су напријед наведене године настојавањем блаженопокојеног Митрополита Илиариона Рогановића одпочели женити се између себе, али и данас по који стари Дрекаловић са уздохом рећи ће: „то ће нас разбратит.“ До назад једно 40—50 год. Дрекаловићи били су богати и према тадашњем времену живјели су и носили се лијепо, особито имали су скупоцијено оружје. О њихову богатству, руку и оружју се похвалом се говорило по сусједним им племенима тако: кад се у сусједним племенима кога, лијепо обукао и наружана, рекли би му присутни: спремио си се као да леш ићи у Дрекаловиће. Исто тако говорило се с похвалом по сусједним им племенима и о њихову гостопримству, лијепим обичајима и о јунаштву, које је код њих била највећа вр-

јем покретнијем стварима, које су дозвољене законом.“ Тако мјесто: „за трошкове парнице обиствијене“ — а до садашње трошкове око правде (правдања); а мјесто: „трошкови наочне молбе обиствијују се са фор. 1.86“ — трошак за ову молбену — фор. 1.86. — тачан је, или: тачан је трошак... Кад би само узео да читаш којекраве судбене записнице, у којима странке докажују своја права или просто свједоче за ово или за оно — заиста би рекао, по поједињем начелу у њима, да су писани некијем језиком, који је може бити некада опстојао и почео већ давно да изумире... Престави себи само: сељак потписује свој записник, а да у њему не налази ни десете ријечи што је изрекао пред органом власти.

— Добро је, — одврати Стипе — али ипак другијем ријечима и другијем стилем замијењене су његове ријечи и његов стил. Није ли тако?...

— То исто рекох и ја... Али кајаво су то ријечи, какав ли је то стил?... Ево, имао си прилике, па си се увјерио. А до каквијех последица доводи све то?... Зар ће странке разумјети једна другу, правдајући се око чега?... А престави себи још: шта се може све догодити, када један спас остане на рјешавање са свим другога чиновника, а не онога који га је диктовао писару... —

— На мислиш ли ти да би се могло доскочити томе залу?

— То се разумје.

— Како?

— Ја мислим чисто и бистро: боље би било да се вратимо те смо и били, те да се бар у судбенијем уредима узведе

ЛИСТАК „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА“.

ДВА ПРИЈАТЕЉА

— Сличница из бокешке садашњости —

Написао В. Р.

Своим пријатељу:

Д-ру Владимиру Тројановићу

Звали су се Јован и Стипе. Били су врло добри пријатељи. Обојица у осамнаестој години својих младињских дана, кад се најлакше склапају пријатељства. И ако је Стипе био Хрват — као што се сам непретурно исповиједаше — тамо негде из краја Дрвниша, ипак то Јовану, као Бокељу Србину, није ништа сметало да му се приљуби са свијем жаром своје младачке душе и да му увијек помогне кад је год то затребовало. А и Стипе, по души, настојао је са своје стране да се у свакоме погледу покаже вриједан Јованове љубави.

У доконијем часовима младићи се и не расгајаху један од другога: гдје си год видио једнога, ту је био и други. Заиста имао је рашта свијет и да завиди њиховом пријатељству, особито данас када је та несретња мржња рођене браће достигла свој врхунац.

Када се год повео разговор међу њима о чемугод што би могло засијецати у интересе српскога или хрватскога народа, викало се нијесу дијелили на „српски“ и „хрватски“, него су престо употребљавали ријечницу „наш-а,“ а. А чешће се међу њима водило такав разговор.

дана. Јунаштво, гостопримство, лијени обичаји, морал и друга добра својства, наслијеђена од својих предака, постоје и међу садашњим Дрекаловићима, а и су само осиромашили. Ово њихово сиромаштво дошло је отуда што су се јако умножили, а простора више не заузимају него су прије заузимали. По и то сиромаштво они стрљиво следе, неуморно радећи за одржат своје фамилије.

И колико год су сиромашни мало је или нимало њих који се скитају по свијету, него су како сами кажују задовољнији са кором леба на свом огњишту него и у богатству у туђини.

Нека Бог Свемогући поживи нашег Узвишеног Господара, па ће ако Бог да скорим и Дрекаловићима заједно са својим племеницима, другим Кучима, добит проширеће, као што су га последњим ратом добила многа друга црногорска племена.

Н. Н.

НАРОДНА ПРИВРЕДА

Иа „Тежак.“

(Угарење стрљике.) Кад нас се још врло мало води рачуна о користи од угарења стрљике, или како многи кажу подоравна стрљике. Управо, рјеткост је код нас видети да је ко угарио стрљику, а то је најбољи доказ да су нам непознате користи тога посла, или да о њима не во димо рачуна.

Међутим то је тако важан и корисан посао, да не би требао ни један пољопривредник да га занемарује. Истина је, да се угарењем стрљике лишвамо наше за стоку по стрљици, на коју многи пољопривредник рачуна, али та корист несравњено је мањ од оне коју постижемо угарењем стрљике. Нарочито у данашње доба, када имамо начина да на малом дијелу стрљике произведемо доста пиће за стоку, никако не би требали да багателишмо подоравње стрљике.

Ко је имао прилике да прелази преко Саве и Дунава у времену по жетви, томе је морало пасти у очи, да још ни храна није свезена, но још у крстинама стоји на њивама, а свијет већ угари стрљику. То би већ био довољан подстрек да о томе размислимо, да се запитамо: зашто ли овај народ то чини, кад је он још оскуднији у земљи и пашу по што смо ми? И знајући да нико неће да улаже свој труд и трошак у посао некорисан, могли би слободно и ми да сједујемо примјеру наше браће преко Саве и Дунава, па да угаримо стрљику и не распитујући за узроче зашто то треба чинити, — увјерени унапријед да је то корисан посао.

Ну ми ћемо ипак да проговоримо коју о томе кад и како треба подоравати стрљику и зашто се то ради.

Прије свега стрљику треба угарити што је могуће прије. Штогод се раније угари, тим је корист већа. Највише што би се још могло дозволити то је, да се пуште свиње и друга стока и живина по стрљици да покупе заостали влат и опало зрно, — па одмах треба пожурити да се стрљика узугари.

Угарити треба плитко. Довољна је дубљина бразде од 5—6 сантиметара. Према томе и оре се лако и брзо, само ако је вријеме погодно. Ако је земља много сува и окорела, те се не би могло тако плитко орати, јер би ипак ако се дубље не пушти

искакао из земље, онда се може очекивати док иадне прла кишпа, па одмах прионути на посао.

Угарењем стрљике постижу се у главном двије користи: њива постаје плоднија и чистија — Све оно сјеме корова које се налази на површини земље, угарењем се заорава те одмах клија и коров никне, а нема времена до зиме да цвјета и да му сјеме дозри, те се приликом сједећег орања заоре и тако уништи. Исто тако утамањује се зубача и други коров који се не размножава само сјеменом, јер тиме што се у лето жива угари, жиле му се избацају на површину земље, гдје их љетња жега и сунце са свим опале и осуше, те се на тај начин и тај коров слаби и угире. Па и само заостало зрно усјева, којим се поглавито хране мишеви и други гад у земљи, заоравањем стрљике нагони се да прије клија, а тиме се украђује храна штеточинама, те се мање плоде; а орањем избацују се и они и њихова гњијезда на површину или им се закони отварају, те их неогода и њихови непријатељи који се њима хране утамањују. — Ну сем свих ових користи, главна корист угарења стрљике састоји се још у томе, што се земља олођава. Не каже се узалуд „угарено упола нађубрено“. Па још кад се угари тако рано, љети, — онда се земља утицајем сунчаних зракова и топлоте, наизмјенце са кишом и росом, врло добро оплоди, те усјев на њој боље роди.

У кратко: угарењем се земља олођава, а утамањивањем корова и штеточина земља се чисти, те остаје за усјев више хране и простора, и најзад угарена земља лакше се обрађује.

С тога стрљику не треба ни у ком случају оставити неугарену. На најјачим њивама треба на стрљици посејати пишне биљке (кукуруз на сачму, репу угариначу и др.) а сву осталу стрљику треба што прије угарити.

(Важност пернате живине.) — Живинарство је врло важна привредна грана. Оно је данас постало чак и предмет трговине, а уједно и одличан извор награде за пољопривреднике. Живинарство, нарочито трговина с јајима, у последње је вријеме добило степен суседијалног занимања.

Угарска добија годишње на 26 милиона динара за пернату живину и јаја. У свима западним земљама, па и у Аустро-Угарској та врста трговине тако је јако развијена, да се многи крушници и ситници прекупи само њоме и баве. У самом Грацу, главној вароши Штајерске, потроши се јаја и живине на 500.000 динара годишње!

Код нас пак, показује се слаба пажња овој привредној грани, јер само Клефин и Шеус из В. Плана, од неколико година стално купују веће количине пернате живине, па је заклану шаљу недељно по два вагона за Њемачку и Инглеску, гдје се на југу и по добру цијену продаје.

Па, и ако ова кланица за пернату живину постоји, ипак она је непозната нашем ширем пољопривредном свијету, да би у већем обиму гајио живину и користио се и с те стране.

Потребно је да то сазна, па да прионе и на том пољу; јер, кад наше комшије Маџари за саму живину могу годишње добити на 26 милиона динара, можемо, ваљда, и ми бар приближно толико.

— Докле се не измире завађена браћа. Овако ја мислим, — наодо Јован, намрсканим чело, преко кога пружаху се две крувне боре.

Не имадох даље времена да их слушам, а може да их је даље препирање и разбртало као год и остаду им браћу, јер сам у даљини јасно чуо њихове јаче гласове:

— Па како називљеш ти тај језик?

— Српски.

— Кад би смо вам га ми дали...

Ја сам све даље одмицао, журећи Српској Читаоници, резонујући о српскохрватској слози, те је гледах у машти већ и остварену, по што нам се као сама наметнула: гледах загрњену браћу, али јако измоджену душевно и тјелесно — да сам се од њиховијех самртничкијех лица веома преплашио и, пењући се уз степенице у Читаоници, крикнуо као мало дијете кад му когод у сна или у мајку дирне. На мој крик скочио је послужитељ Читаонице, који дотле бјеше у кухињи, да види шта је.

— Искао сам кафу... — рекох лажано, као човек који лаже, и ступих у картаоницу чекајући наручену кафу.

1896.

(Треба ли квашену храну давати коњима.) — У многим крајевима даје се квашена храна. Ту навикну треба без икаквих даљих обзира одбацити. У самој ствари коњи требају мање времена да поквашену храну у се приме него ли што потребују за суву храну; али баш у томе и лежи главна штета храњењем поквашеном храном. Ако коњ добије суву храну, то је он мора полегано да сажваће и много пута у устима да преврне, а при томе превртању хране у устима, она се у довољној мјери овлажи са пљувачком, а какву улогу игра пљувачка за сваривање хране довољно је познато. Ако ли коњ добије овлажену храну, онда је он брже прогута и не овлаживши је готово ни мало са пљувачком, те онда таква храна одилази у желудац. Тако не овлажена храна пљувачком не може се лако да свари у желудцу и велика количина исте одилази као по све несварена на поле са избацинама. Према многобројним опитима утврђено је, да коњ 6—8 пута лакше свари суву храну него ли поквашену. Коњи, који се поквашеном храном хране, изгледају махом добро угодни, али се брзо зноје и малаксавају. Тако исто многе желудачне болести и колика појаљују се врло често као последица храњења мокром — поквашеном храном.

(Пенео.) Пенео је користан пољопривреднику. С њиме је добро нађубрити земљу, на коју ће се кромпири сијати, јер кромпири бивају бољи и напреднији, а и много мање пате од разних болести. Пенеом се љубри и она земља, на којој се сије дјетелина; а и за сјење је добар, само ако је на годину лана прије сијања земља пенеом нађубрена.

Због тих користи пољопривредници не треба да га отурају, него да га сипају на гомилу, на какво годно мјесто, па да га за горње случајеве употребљавају.

(Кад застане залагај у грлу,) што се кад над нарочито код говеди догађа, треба брзо помоћи, јер иначе може говече да угине. У том случају цури говечету многа пљувачка из уста, гуши се и на празно гута кашље, чешће испушта врат и тресе главом, немирно је и поплашено, а течности, које би му сијали у уста, одмах повраћа. У бургу се непрестано развијају гасови, који, под обичним околностима, излазе кроз једњак и уста на поље. Кад залагај хране у једњаку застане, онда се нагомилују гасови у бургу у тој мјери, да се кад-кад појави и надув, усјед којег говече за кратко вријеме угине. Разумије се да је у том случају потребна што бржа помоћ. Прије свега треба пинањем по врату изнаћи мјесто где се залагај у једњаку заглавио, па ако је мекан, пажљиво га претима пњечити да се разиђе. Ако је то немогуће, онда треба са обје стране врата палчевима потиескивати залагај к устима. Ово је у неким приликама лако извести а нарочито до грљанове јабунице, али на том мјесту задаје доста посла, док се даље покреће. Ко има при руци дугачку каучуку цијев, нарочито за тај посао удешену, треба њоме пажљиво да потисне залагај кроз једњак на ниже у бургу. Не попуштајте залагај под умјереним потиескивањем оном цијеви, онда треба од тога одустати, јер су мишићи једњака грчевито стегли залагај. С тога ваља чекати док мишићи не одабаве, па онда усуги говечету кроз уста у једњак зјетина да залагај боље клизи, па ће се лако потиснути и желудац. Ако би се међу тим развио и надув у јакој мјери, онда би требало трокаром пробости бургу на слабинама. Гдје има у близини сточног љекара, биће најбоље њега звати, а у противном случају сам срећу опробати.

(Одјело од домаће производње у Бугарској.) — У Бугарској је последње собрање донијело закон, да ко је у државној служби, тај само од домаће производње може носити одјело и обућу. Сад је влада издала и наредбу, како да се та наредба изврши, а она ступа у живот по Крстову дне (у септембру). Сви чиновници и служитељи у државним, градским или окружним звањима морају, док врше службу, носити одјело и обућу, која је начињена у Бугарској и од домаће коже и домаће чоће и сукна, исто тако и народни посланици, кад су у сабрању. Сав материјал за одјело и обућу мора имати своје марке (жигове) и натписе и т. д. према одредби закона о заштити марака, и сви фабричари, кројачи и обућари морају изабрати такве марке и власти их пријавити, која ће их онда обнародовати. Ове марке притиснуће се на крај од материје и коже, које ће осим тога добити нарочиту пажњу од стране српске власти, наравно на трошак дотичних ималаца. И готове хаљине и обућа мора имати такву марку. У земљу се неће пуштати из иностранства материјал или готово одјело и обућа, ако имају жиг бугарског индустријалца или занатлије. Чиновници кад купују или наручују одјело и обућу морају се снабдети рачуном, који им служи као доказ пред старешином: а кад гд обуку пове хаљине или обућу, морају то своје старешини јавити, који ће контролисати одјело. У ц. отвицом случају

чиновници ће се оглобити новцем и дисциплинарно казнити. Саме пак старешино звања контроловаће у томе погледу у Софији дотични министар, а у унутрашњости окружни начелници. Дође ли ту до каква неспоразума, онда решава министар.

(Још нешто о мужи крава.) — Један стари амерички економ пише у American Farmer-у, да се од крава може бар за 5% више млијека намусти: ако се не тјерају нагло на пашу, ни с паше кући; ако се вазда у исто вријеме музу, ако се с њима увијек благо поступа, а нарочито за вријеме саме муже, која треба да се врши што може брже и чистије.

При том послу не треба говорити, а и прије и послеје муже ваља краву погладити, рећи коју лијену ријеч и у онште подаскати јој како било, па тако исто и одлазећи од ње.

Што се блаже поступа, у толико ће боље пустити млијеко и у толико ће се љепше и брже помусти.

(Хватање осца (зоља) и стрљенова у вријеме зрења гроњја.) — Осце и стрљенови могу много да учине штете на гроњу кад сазрева. Према овим штеточинама не треба бити равнодушан, него их треба гонити и утамањивати. Као поуздан начин за то јесте, испод чоћота наместити неколико стакласта за хватање мува, која могу констати тако око 1 дин. и нешто више. У њих се налије нешто сирћета или сачувавице. Инсекти се радо завлаче у ова стакла, а изаћи не могу, те ту угину. Ваља само чешће мријевати течност. Кома није до крновања оваких стакласта, може се послужити и обичним боцама на које треба да натанко ловак. Нашло се, да у свако стакло може да упадне дневно 20—40 осца и стрљенова. Једне јесени може да се на тај начин потамани око 20.000 осца. — Овако се може помоћи и на случај кад стрљенови пчеле тамане.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

ЦЕТИЊЕ, 14 АВГУСТА

† ЉУБИЦА ГАРДАШЕВИЋ, рођ. ВУКОТИЋ

10. овог мјесца у 4 уре изјутра, после дугог и тешког боловања, пресели се у вјечност на Кчеву Љубица, шћерка из другог брака г. војводе Петра Вукотића.

Поконица је рођена на Кчеву 3 јануара 1872 г.; ступила је у брак 16 априла 1895 г. са господином Бајом Гардашевићем управитељем вароши Цетинја. Каквим се врлинама поконица одликовала, најбоље свједочи многобројни народ обојега пола, који је на глас Љубичине смрти одмах похитао из свију крајева острание Катунске нахије, те је учествовао при тужном погребу, који се обавио 11 истог м. код саборне Кчевске цркве св. Николе, пред којом је црквом сахрањено већина, како њеног рода Вукотића, тако и њеног дома Гардашевића, многоцелуних и славних предака.

Поконица је оставила након себе два мала сићуба, Владимира и Петра; и свога ожаољеног мужа.

Њена је поконица блажено царство на оном свијету, као што јој је спомен на овоме!

† Командир РАДЕ МИКИЋ

Из Волике крај Плава стиге нам тужна вијест да је 23 јула преминуо витез и јунак Командир Раде Микић.

Јуначка дјела која је овај ријетки човек и родољуб за цуно 40 година дана извршио борећи се ваља за крет часни и слободу златну трудну је описати, јер његов живот провео је што не рећи обучен и обучен и јуначким оружјем опасан, на прагу непријатељском, којег је у толико прилика сопственом својом крвљу бранио и одбранио што му свједочаху многобројне ране које је собом на боји свијет носио.

О његовим дјелима и као лично јунаку и као главару онога јуначкога краја историја ће у своје вријеме свој праведни суд изрећи, а ми који Рада познајемо и у њега губимо друга и пријатеља довикујемо му тужним срцем: слава ти и вјечни покој Командир Раде.

(Добра опомена.) Последњијех дана збила су се у нашој вароши два случаја, да се запалио шпирит кад су дуванцији од њега њенито правили. Срећом, оба пута вјешто је био утуђен, тако се није могло пожар развити. Дућани се налазе већином по старијем кућама све један до другог, а препуни су запаливијех материја, особито шпирита и петролуума. Кад би један ухватио ватру у опасности би био цео средњи дио вароши. Вријеме је да се надаским угледати бар на нашу Подгорицу, гдје одавно постоји магацин изван вароши. Уком мјесни трговци држе шпирит, петролеум и остале запаливе материје. Такођер је крајње вријеме, да наша општина набави потребите сирове, да буду вагда готове, за гашење пожара.

(Излишна обраба.) Примили смо из Беча подуже писмо Преосвештеног бившег глјачког Епископа Никанора, у ком вели, да је „спо уздане стране извијештен“, да се неко осмјело казати, да је он писао против Црне Горе, па изјављује: „Ни прије мога доласка у поносну Црну Гору, а још мање послје мога обављења у истој, најесам ни једне непристојне ријечи против Црне Горе и браће ми Црногораца рекао, а много мање написао. Напротив, од времена мога бављења у Црној Гори, што сам видио и чуо у Црној Гори. И, управо, она и њезини становници постали су ми од тога доба не само милји и пријатнији, него и узвишени мој идеал.“ Пошто та онтужба, о којој је Преосвештени Епископ „извијештен“ био, није нијдје на јавност изнешена, са свијем би издишно било, да његову обрабу у цијелости саопштите, и ми се надамо, да ће се Преосвештени писац и овиме задовољити.

Одбор у помоћ пострадалијех нашијех крајева од поплава доставио нам је сљедећи списак прилога:

Свота скупљених прилога износила је у 27 броју „Гласа Црногорца“ а. в. фтор. 28.944 и 89 новч. сувише 217 багаша жита, 6 брава и 5 ока уља:

Из деветог округа Козловског Ујезда, што је покупио од народа који је 1891 год. пострадао од неродице — Земски Начелник г. Александар Новинов са свештеником Георгијем Лукиним — рубаља 600 или а. в. фтор. 750.

Свега до данас фтор. 29.694 и 89 н. сувише 217 багаша жита, 6 брава и 5 ока уља.

РАЗНЕ БИЉЕШКЕ.

(Практична примјена Рентгенових зракова.) „Annales Médico-Psychologiques“ пише о овом интересантном случају у Берлину: 1886. године био је затворен један шећердишки помоћник, који је хтио револвером да прекрати себи живот, али се само тешко обранио у главу и увјеравао је свакога, да му је куршум остао у глави. У току неколико година, жадио се он на главобољу и куршум у глави, који му причињава болове. Љекари, који никако не могуше повјеровати, да је куршум могао остати у глави, сматрали су га за душевно болесна и смјестили га у душевну болницу ради психичкога испитивања. Кад год би инспектор болнице обилазио болеснике, шећердија би га молио да покушају, да му изваде куршум из главе. Ово је још више утврдило љекаре о његовој душевној поремећености. Посље четири године, кад болесник немаше никакве друге фантастичне идеје осим уобразице, да има куршум у глави, пустише га као безопасна у слободу. Из Берлина шећердија се пресели лањске године у Хамбург, гдје је био присутан првоне предавању о моћи тек пронађених Рентгенових зракова. У њему искрену одмах нада, да ће се помоћу истих зракова моћи и куршум у његовој глави пронаћи. Он се пријави професору, који је држао то предавање, и овај одмах, помоћу Рентгенових зракова, фотографира онај дио главе шећердијине, у којем рече, да му је куршум заостао. И заиста фотографски снимак тог дијела главе показао је куршум, који је несрећном шећердији толико болове причињавао. Вјештом операцијом буде он ослобођен куршума; сад је потпуно здрав и не вели више, да га боли глава!

(Из друштва.) На Русију се са запада виче и виче да је држава без културе, крута и строга без икакве слободе, али она постепено без икакве ларме и вике уводи у свој народ баш оно што запад само у теорији зна стварати а, што, кад се хоће да у практику приведе, проузрокује вјеру, преврате и буње и сто других чуда и покура. Сада је баш, у корист тјелесног развјетка и здравља свога народа, Цар издао указ, којим се наређује и заповједња да дјеца радници у фабрикама, радионицама и т. д. неморају и несмију више од 8 сати дневно радити и то да се могу само за 4 сата беспрекидног рада употребити, а послје 4 сата да се морају одмарати. У Русији Цар заповједња да се мора увести оно, што на западу радници траже без успјеха те се догађају несреће.

(Из области наука.) Др. Јов. Панаотовић из Митровице, хемичар у Држањанима, позвај је, усљед својих изведених опита из агрикултурне хемије за првог асистента на кр. полпривредну академију у Понелдору-Бону на Рајни. Панаотовић неће да се одазове томе почасном позиву јер цугује на геолошки конгрес у Петроград, а послје конгрес рад је да проучи руску хемиску индустрију, која и ако још у новој, онет сваки дан све више и више напредује. Панаотовић ио је већ прије двије године други асистент на овоме знаменитом заводу, који

је докеле саставни дио универзитета у Бону, али је то мјесто напустио само за то да би се могао боље у струци усавршавати.

„Српски Звјезет“.

ТЕЛЕГРАМИ „БЕЧКОГ КОР. БИРА.“

БЕЧ, 9 августа. — „Винер Abendpost“ доноси, да је бугарски агент Сирмајев, по наредби Стојиљкова изјавио бечком министарству иностранијех дјела, да је развој Стојиљкова са дописником берлинског „Локалантајгера“ есенцијално изопачен. Стојиљков није имао памјере да вријеђа Аустро-Угарску ни у царску њену кућу. Што је ова изјава закаснила наводи се за узрок отсуство Стојиљкова из Софије. „Винер Abendpost“ додаје, да ова званична изјава одговара захтјеву Аустро-угарске владе, и да је тако овај инцидент затворен.

КАНЕА, 10 августа. — Амбасадор су саставили судску интернационалну војничку комисију. Цевад-паша се уздржао, да у њој назначи отоманског официра.

ЦАРИГРАД, 11 августа. — Полиција при преметачини кућа у Пери наша је двије бомбе. Уапшена су два Јермена. Говори се да Султан намјерва на дан свог доласка на престо издати реформе, оићу амнестију младотурцима, умјерену слободу штампе и т. д. Говори се да је полиција пошло за руком, да открије револуционарни комитет, који има сједиште у Варши. Порта је учинила односно тога кораке у Софији. По свијем јерменским црквама чита се пастирско писмо, које строго осуђује атентате и преноруча Јерменима мир.

РИМ, 12 августа. — Принц Папуљски је наименован заповједником десетог корпуса војске у Напуљу.

ЦАРИГРАД, 13 августа. — Прилишну Јермена јутрос је био завладао страх, који се одма умирно. Полиција идући да у Пери уапси три Јермена у кући једног Француза, један се Јермени убио из револвера а два су ухваћена. Полиција и војска директно се владају. Гласови о великом страху и нередима немају основа. Такођер гласови о предстојећем великијем догађајима немају основа, пошто су све мјере предузете са стране турске.

Пресједник Фор у Русији.

КРОНШТАДТ, 12 августа. — Јутрос је француска ескадра присијела. Велики Књаз Алекса одио је на брод „Александрија“ да поздравља Фор. Фор је био акламиран од мноштва народа са многојех приватнијех параброда. Цар је дошао на брод „Александрија“ и два пута се загрлио са Фором. На броду је истакнута царска застава. Фор је у фраку са великом колајном Св. Андрије.

ПЕТРОГРАД, 12 августа. — „Александрија“ са Царем и Фором, Великијем Књазом Алексом, Ханатом и Муравјевим присијели су у подне у Петерхоф, уз грување тонова. Фор се руковао са Великијем Књазом Владимиром и Константином, и одвезао се у колима у двор. Свијем путем народ је одушевљено поздрављао, гласови су бацале цвијеће. Фор је посетио Царницу, за тијем је био ручак у бијелој дворани у Петерхофу, на ком је било 34 особе. За тијем је Фор посетио чланове Царске Куће.

ПЕТЕРХОФ, 12 августа. — На великом обједу Цар је наздравно Фору, рекавши му да га сва Русија дочекује најживљом радости. Нада се да ће његово бављење у Русији још већма утврдити везе пријатељства и дубокијех симпатија, које спајају Русију и Француску. Фор је одговорио, да је по жељи цијелог народа дошао у Петроград, да потврди још више, ако се може, везе, које спајају два народа. Ступајући ногом на руску земљу, срца

двају народа бију сагласно у једној и истој мисли и узајамној вјерности. Пије у здравље Цара, Царице и све Русије.

ПЕТРОГРАД, 13 августа. — Фор је у подне посетио Петроавловску цркву, гдје је положио на гроб Александра III грану маслине од злата. Присутновао је и положио први камен Тројицкога моста. За тијем је пошао у посланство. Посуда је акламиран одушевљеним неписанијем.

ПЕТРОГРАД, 14 августа. — Фор је јучер у зимљем Дворцу примао дипломатско тијело, изасланства племства, земства и градова. У вечер велики објед. Данас војничка парада у Красноје Село. Велики Књазеви Михајил и Никола Николајевич з поновијели су војском. Послје параде био је ручак, на ком је Фор рекао, да су у Паризу, у Аллама, и у Динкерку, полазећи у Русију, једнодушни гласови француске војске били, да понесе руској војсци нова и вазда нескрпа увјеравања њиховог дубоког пријатељства. Ја вршим тај налог и молим Ваше Величанство да то саопштите Вашој војсци. Нама су биле познате војничке врлине руске војске, а сад смо се дивили њеном савршенству и моћној организацији. Француска војска, коју је Ваше Величанство видјело у Шалону радује се руској војсци и данас јој свечано изјављује узајамне осјећаје повјерења и братимства оружја. Дике чашу у част Цара Царице и Царске куће и у име француске војске пије у здравље руске војске. Цар је одговорио здравicom француској војсци, којој се дивно у Шалону, и чије достојне преставнике радује се видјети овдје. Музика је ипопирала руску химну на марсељезу.

ШКОЛСКА ОБЈАВА

Предавања у Књ. Црног. Гимназији на Цетињу почињу идуће школ. године 1897—8 тачно 1 септембра.

Уписивање ученика бива у канцеларији гимназијске Управе 28, 29, 30, 31 августа од 9—12 сати прије подне.

У први разред примају се само они ученици, којима није мање од 10, ни више од 15 година, и који су најмање с добријем успјехом из свију предмета свршили четврти разред основ. Сваки ученик дужан је донјети критичну и сведоџбу; без тога се не може ни један уписати.

Ученици осталијех разреда дужни су при упису показати школско свједочанство од потоње године.

Послје одређеног времена неће се нико примити.

Сваки ученик дужан је имати прописано народно одијело: џамадан, гаће, докољенице, и то једно за сваки дан, а друго за свечане дане, и кад се прво пере; осим тога довољно рубаља, осим онака и цревље.

Цетиње, 13 августа 1897.

Управа Гимназије.

ШКОЛСКА ОБЈАВА.

Предавања у Књ. Црног. Богословско-Учитељској Школи на Цетињу почињу идуће школ. године 1897—8 тачно 1 септембра.

У ову школу примају се младши православне вјере, који су свршили четири разреда гимназије и имају из четвртога разреда свједочанство најмање првога реда.

Ученици уписују се у ову школу 29, 30, 31 августа. Уписивање бива

у канцеларији Ректората од 9—12 прије подне.

При упису дужан је сваки показати свједочанство од потоње године.

Цетиње, 13 августа 1897.

Ректорат
Богословско-Учитељске Школе.

ШКОЛСКА ОБЈАВА.

Који од књаж. питомца на страни још нијесу подијели овом Министарству увјерење о раду и успјеху у школској години, овиме се опомињу да то учине најдаље до 20 августа ове године, у противном случају губе стипендију као год и они, који нијесу свршили прошлу годину са повољнијем успјехом.

Цетиње, 1 августа 1897 г.

Бр. 539.

Министарство Просвјете
и
Црквених Послова.

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ.

Дољепотписани, дубоко поштујући изјављујемо најердачнију благодарност Њ. В. г. Митрополиту Косановићу, г. г. Марку Петровићу Управитељу Приморја, војводи Сјаму Поповићу министру просвјете, срдари С. Пламенцу, турском консулу, мјестном свештенству и осталом грађанству који при подужем и тешком боловању посјеђаваше, а после смрти при спроводу и опиељу присуствоваше нашем оцу и односно суругу

Капетану БОКУ СТОЈОВИЋУ.

Тако пак дубоко захваљамо г. г. министрима: војводи Пламенцу, Нику Матановићу; кап. Пенезићу из Подгорице, Арсу Беровићу из Скадра као и осталој господи, који нам са стране телеграфично учествоваше, те тим ублажујући нашу тугу свијех на дубоку благодарност обвезаше, коју им овим путем и озричемо.

Улцињ, 7 августа 1897.

О жалошљиви:
Ристо, Никола и Зарија синови; Анђелија сурруга; Мале и Васе шћери.

ОБЈАВА.

Кућа поземљуша од 15 метара дужине, подијелена у четири дућана, пок. Стевана Јокова Костића која постоји у Бокешкој улици — износи се на јавном пикуанту.

Ко би желио исту купити, нека се пријави потписатој Управи најдаље до 16 септембра тек. год. а тога дана уступиће се иста понудноцу највише цијене.

Број 991

Подгорица, 11 августа 1897.

Заступник Управ. вароши
Стеван Раичковић.

(1—4)

ОГЛАСИ

LUXARDO
MARASCHINO di ZARA
Questo Jiquore rinomato non dovrebbe mancare a nessuna mensa.

Zadar (Dalmacija) Задар (Далмација) (15—37)

